

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

**ΑΠΟΦΑΣΗ αριθ. 466/2002/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 1ης Μαρτίου 2002**

σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης για την προαγωγή των μη κυβερνητικών οργανώσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητα κυρίως στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 251 της συνθήκης⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συνθήκη προβλέπει την ανάπτυξη και την εφαρμογή κοινοτικής πολιτικής περιβάλλοντος και καθορίζει τους στόχους και τις αρχές που καθοδηγούν την πολιτική αυτή.
- (2) Το Πρόγραμμα Δράσης που θεσπίστηκε με την απόφαση 97/872/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με ένα κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την υποστήριξη μη κυβερνητικών οργανισμών που αναπτύσσουν δραστηριότητα κυρίως στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος⁽⁴⁾, λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2001. Το Πρόγραμμα αυτό αξιολογήθηκε από την Επιτροπή και από τους σημερινούς και προηγούμενους δικαιούχους και διαπιστώθηκε έντονη υποστήριξη για την ανανέωση ή αναθεώρησή του.
- (3) Το Έκτο Πρόγραμμα Δράσης σχετικά με το περιβάλλον, αναγνωρίζει την ανάγκη να εκχωρηθούν εξουσίες στους πολίτες, και τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν εκτεταμένο και ευρέος φάσματος διάλογο με τους συντελεστές της διαμόρφωσης της περιβαλλοντικής πολιτικής. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων (εφεξής ΜΚΟ) στο διάλογο αυτό, το Έκτο Πρόγραμμα Δράσης σχετικά με το περιβάλλον προβλέπει την ανάγκη κατάλληλης στήριξης, περιλαμβανομένης της κοινοτικής χρηματοδότησης, των ΜΚΟ.

(4) Οι ΜΚΟ που αναπτύσσουν δραστηριότητες στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος έχουν ήδη αποδείξει ότι δύνανται να συμβάλουν στην περιβαλλοντική πολιτική της Κοινότητας, όπως ορίζει το άρθρο 174 της συνθήκης, μέσω της ενεργού συμμετοχής σε συγκεκριμένα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος και σε δραστηριότητες για την αύξηση της γενικής ευαισθητοποίησης έναντι της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος, με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη. Οι ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας των ζώων δύνανται επίσης να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα αυτό με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δραστηριότητες συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος.

(5) Οι ΜΚΟ είναι καθοριστικής σημασίας για το συντονισμό και τη διοχέτευση προς την Επιτροπή πληροφοριών και απόψεων όσον αφορά τις νέες και τις διαφαινόμενες προοπτικές, όπως για παράδειγμα σχετικά με την προστασία της φύσης και τα διαμεθοριακά περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία είναι αδύνατον να αντιμετωπισθούν ή δεν αντιμετωπίζονται πλήρως σε επίπεδο κράτους μέλους ή σε άλλο κατώτερο επίπεδο. Οι ΜΚΟ γνωρίζουν καλά τους προβληματισμούς του κοινού σχετικά με το περιβάλλον και ως εκ τούτου δύνανται να προωθήσουν τις απόψεις αυτές και να τις μεταφέρουν εν συνεχεία στην Επιτροπή.

(6) Οι ΜΚΟ που ασχολούνται με το περιβάλλον συμμετέχουν σε ομάδες εμπειρογνομόνων, σε προπαρασκευαστικές και εκτελεστικές επιτροπές των κοινοτικών οργάνων, προσφέροντας σημαντικά στοιχεία στις πολιτικές, τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες της Κοινότητας και αποτελώντας το απαραίτητο εξισορροπητικό αντίβαρο προς τα συμφέροντα άλλων παραγόντων που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των ομάδων καταναλωτών.

(7) Θα πρέπει να προαχθούν οι ΜΚΟ που διαθέτουν τις δυνατότητες για την τόνωση των ανταλλαγών απόψεων σχετικά με τις προοπτικές, τα προβλήματα και τις πιθανές λύσεις και για την εκτέλεση δραστηριοτήτων σχετικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα με κοινοτική διάσταση, με τη συμμετοχή συντελεστών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Προς τούτο επιδιώκεται συνεργασία μόνο με τους ΜΚΟ και τα δίκτυα ΜΚΟ που αναπτύσσουν δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 270 E της 25.9.2001, σ. 125.

⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2002 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 354 της 30.12.1997, σ. 25.

- (8) Η γεωγραφική διεύρυνση του Προγράμματος είναι απαραίτητη προκειμένου να περιληφθούν οι ΜΚΟ των υπονηφίων χωρών λόγω της σημασίας τους όσον αφορά την εξασφάλιση της αποδοχής εκ μέρους του κοινού του περιβαλλοντικού κεκτημένου και την ενίσχυση της εφαρμογής του.
- (9) Βάσει της κτηθείσας πείρας από τα πρώτα τρία έτη της εφαρμογής της παρούσας απόφασης, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της λειτουργίας του προγράμματος προκειμένου να αποφασισθεί η σκοπιμότητα της συνέχισής του.
- (10) Οι ετήσιες πιστώσεις θα πρέπει να αποφασίζονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (11) Η παρούσα απόφαση καθορίζει για όλη τη διάρκεια του προγράμματος, χρηματοδοτικό πλαίσιο το οποίο αποτελεί την προνομιακή αναφορά, κατά την έννοια του σημείου 33 της Διοργανικής Συμφωνίας της 6ης Μαΐου 1999, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού⁽¹⁾ για την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στα πλαίσια της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού,
- α) να αποτελεί ανεξάρτητο και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικό πρόσωπο το οποίο αναπτύσσει δραστηριότητες κυρίως στον τομέα της προστασίας και ενίσχυσης του περιβάλλοντος, αποσκοπώντας στην πραγμάτωση περιβαλλοντικών στόχων κοινωφελούς χαρακτήρα και με προοπτική την αειφόρο ανάπτυξη,
- β) να αναπτύσσει δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είτε μεμονωμένα είτε υπό μορφή περισσότερων συντονισμένων οργανώσεων, με διάρθρωση (μέλη) και δραστηριότητες να καλύπτουν τουλάχιστον τρεις ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, είναι αποδεκτή η κάλυψη δύο ευρωπαϊκών χωρών, υπό την προϋπόθεση ότι πρωταρχικός στόχος των δραστηριοτήτων είναι η στήριξη της ανάπτυξης και της εφαρμογής της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 παράγραφοι 2 και 3,
- γ) οι δραστηριότητές της πρέπει ειδικότερα να συμμορφώνονται προς τις αρχές στις οποίες στηρίζεται το Έκτο Πρόγραμμα Δράσης σχετικά με το περιβάλλον και να ευθυγραμμίζονται με τους τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στο άρθρο 5,
- δ) να έχει νομική υπόσταση επί δύο έτη τουλάχιστον και να διαθέτει για τα δύο προηγούμενα έτη κατάσταση λογαριασμών πιστοποιημένη από ορκωτό εμπειρογνώμονα λογιστή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να χορηγεί παρέκκλιση από τις δύο αυτές απαιτήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θίγει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.

Άρθρο 3

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

Στο πρόγραμμα δύνανται να συμμετέχουν ευρωπαϊκές ΜΚΟ με έδρα είτε:

- Άρθρο 1
1. Θεσπίζεται κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προαγωγή των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) που αναπτύσσουν δραστηριότητες κυρίως στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.
2. Γενικό στόχο του παρόντος προγράμματος αποτελεί η προαγωγή των ΜΚΟ που αναπτύσσουν δραστηριότητες κυρίως στον τομέα της προστασίας και ενίσχυσης του περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να συμβάλλουν ή να έχουν την ικανότητα να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας σχετικά με το περιβάλλον σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης.
3. Επίσης, το πρόγραμμα προάγει τη συστηματική συμμετοχή των ΜΚΟ σε όλα τα στάδια των διαδικασιών για τη χάραξη κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής εξασφαλίζοντας σχετική εκπροσώπηση στις συνεδριάσεις και τις δημόσιες ακροάσεις που πραγματοποιούνται στα πλαίσια της διαδικασίας διαβούλευσης με τους ενδιαφερομένους φορείς. Το πρόγραμμα αυτό συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των μικρών περιφερειακών ή τοπικών οργανώσεων που εργάζονται με στόχο την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου σχετικά με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη στην περιοχή τους.

- α) τα κράτη μέλη,
- β) τις συνδεδεμένες χώρες⁽²⁾, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζουν οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές συμφωνίες, τα οικεία πρωτόκολλα και οι αποφάσεις των αντιστοιχών συμβουλίων σύνδεσης,
- γ) την Κύπρο, τη Μάλτα ή την Τουρκία, σύμφωνα με όρους και διαδικασίες που θα συμφωνηθούν με τις χώρες αυτές, είτε
- δ) τις βαλκανικές χώρες που συμμετέχουν στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης με τις χώρες της Νοτιανατολικής Ευρώπης⁽³⁾, σύμφωνα με όρους και διαδικασίες που θα συμφωνηθούν με τις χώρες αυτές.

Άρθρο 4

1. Η Επιτροπή δημοσιεύει πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* έως τις 30 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, για επιχορηγήσεις κατά το επόμενο ημερολογιακό έτος. Επιπλέον, η Επιτροπή χρησιμοποιεί άλλα κατάλληλα διαθέσιμα μέσα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης, ώστε το πρόγραμμα να γνωστοποιείται στους δυνητικούς δικαιούχους.
2. Οι προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων περιλαμβάνουν ένα σύνολο πληροφοριών και προσδιορίζουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, επιλογής και παροχής επιχορήγησης (συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών για το προτεινόμενο σύστημα στάθμησης) καθώς και τις διαδικασίες εφαρμογής, αξιολόγησης και έγκρισης.

Άρθρο 2

Για την παροχή επιχορήγησης, μια ΜΚΟ πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω χαρακτηριστικά και να συμμορφώνεται με το παράρτημα:

(1) ΕΕ C 172 της 18.6.1999, σ. 1.

(2) Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία.

(3) Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Αλβανία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Κροατία.

3. Μετά την αξιολόγηση των προτάσεων η Επιτροπή αποφασίζει ποιες οργανώσεις πρόκειται να λάβουν επιχορήγηση το επόμενο έτος, έως τις 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους, εκτός αν καθυστερήσει η έγκριση του κοινοτικού προϋπολογισμού. Βάσει της απόφασης συνάπτεται συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και του δικαιούχου, στην οποία καθορίζονται το μέγιστο ποσό επιχορήγησης, οι τρόποι πληρωμής, τα μέτρα ελέγχου και παρακολούθησης και οι στόχοι που επιδιώκονται με την επιχορήγηση. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται αμέσως.

Άρθρο 5

1. Δεδομένης της σημασίας της αειφόρου ανάπτυξης και της υγείας και της ποιότητας ζωής των ευρωπαίων πολιτών, η υποστήριξη από το παρόν πρόγραμμα θα στοχεύει ειδικότερα στους τομείς προτεραιότητας του Έκτου Προγράμματος Δράσης σχετικά με το περιβάλλον, οι οποίοι έχουν ταξινομηθεί στα ακόλουθα τέσσερα κύρια κεφάλαια:

- α) περιορισμός των κλιματικών μεταβολών,
- β) φύση και βιοποικιλότητα — προστασία ενός μοναδικού πόρου,
- γ) υγεία και περιβάλλον,
- δ) εξασφάλιση της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και των αποβλήτων.

Το Έκτο Πρόγραμμα Δράσης σχετικά με το περιβάλλον επανεξετάζεται το τέταρτο έτος της λειτουργίας του, αναθεωρείται και ενημερώνεται, όπως απαιτείται, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι νέες εξελίξεις και τα νέα στοιχεία.

Πέραν των προαναφερθέντων τομέων, προτεραιότητες αποτελούν επίσης η περιβαλλοντική εκπαίδευση καθώς και η εφαρμογή και επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον.

2. Η διαδικασία επιλογής και παροχής επιχορήγησης εκτελείται σε τέσσερα στάδια, όπως αναφέρεται λεπτομερώς στο τμήμα Α του παραρτήματος.

Άρθρο 6

1. Η επιχορήγηση δεν υπερβαίνει το 70 % των μέσων ελεγχθεισών ετησίων επιλέξιμων δαπανών του αιτούντος των δύο προηγούμενων ετών, στην περίπτωση των ΜΚΟ που βρίσκονται στην Κοινότητα, ή το 80 % στην περίπτωση των ΜΚΟ με έδρα τις υποψήφιες προς ένταξη και τις βαλκανικές χώρες, ούτε το 80 % των επιλέξιμων δαπανών του αιτούντος για το τρέχον έτος.

Το ποσό καθορίζεται ετησίως σύμφωνα με συγκεκριμένο σύστημα στάθμισης, που λαμβάνει υπόψη τις βαθμολογίες οι οποίες διαμορφώνονται κατά την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 και περιγράφεται στο τμήμα Α του παραρτήματος και τις αρχές όπως σκιαγραφούνται στο τμήμα Γ του παραρτήματος.

2. Ο δικαιούχος του προγράμματος δύναται να χρησιμοποιεί την επιχορήγηση για την κάλυψη επιλέξιμων δαπανών του, όπως κρίνει σκόπιμο, κατά το έτος επιχορήγησης. Όλες οι δαπάνες που αναλαμβάνει ο δικαιούχος κατά το έτος επιχορήγησης θεωρούνται επιλέξιμες, εξαιρουμένων των αναφερομένων στο τμήμα Δ σημείο 2

του παραρτήματος. Ο δικαιούχος μπορεί επίσης να διαθέτει κεφάλαια σε εταιρούς ή οργανώσεις που αποτελούν μέλη του, σύμφωνα με λεπτομέρειες που καθορίζονται στο εγκριθέν πρόγραμμα εργασίας.

3. Το ποσό της επιχορήγησης οριστικοποιείται μόνο εφόσον εγκριθεί από την Επιτροπή η ελεγχθείσα χρηματοοικονομική κατάσταση, που πιστοποιεί ότι η χρηματοδότηση της Επιτροπής χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού της 21ης Δεκεμβρίου 1997 που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽¹⁾.

Η τελική πληρωμή μειώνεται αντιστοίχως αν το σύνολο των κοινοτικών επιχορηγήσεων, από αυτό και οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα, υπερβαίνει το 80 % των ελεγχθεισών επιλέξιμων δαπανών του δικαιούχου για το συγκεκριμένο έτος.

4. Επιπλέον, αν από την ελεγχθείσα χρηματοοικονομική κατάσταση για το έτος επιχορήγησης προκύπτει ότι τα συνολικά έσοδα του δικαιούχου, εκτός εκείνων που κανονικά προορίζονται ειδικά για μη επιλέξιμες δαπάνες, υπερβαίνουν τις επιλέξιμες δαπάνες, η τελική πληρωμή μειώνεται ή, αν κρίνεται απαραίτητο, επιστρέφεται αναλόγως το επιπλέον ποσό. Σύμφωνα με το άρθρο 256 της συνθήκης τα εντάματα είσπραξης είναι εκτελεστέα.

5. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των επιχορηγήσεων που παρέχονται σε ΜΚΟ που ασχολούνται με το περιβάλλον, η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξακριβώνει ότι η εκάστοτε επιχορηγούμενη οργάνωση εξακολουθεί να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που έχουν καθοριστεί για την παροχή επιχορήγησης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους επιχορήγησης. Εφαρμόζεται ιδίως σύστημα τακτικού ελέγχου ώστε να παρακολουθούνται οι επιδόσεις των δικαιούχων κατά το έτος επιχορήγησης, καθώς και εκ των υστέρων αξιολόγηση των επιδόσεών τους.

6. Η Επιτροπή γνωστοποιεί στις μη επιλεγείσες ΜΚΟ τους λόγους για τους οποίους δεν πληρούν τα κριτήρια, παρέχοντάς τους επαρκείς εξηγήσεις, ώστε να μπορούν να εντοπίσουν τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες πριν από την υποβολή νέων αιτήσεων.

Άρθρο 7

1. Το παρόν πρόγραμμα αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2002 και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2006.

2. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εκτέλεση του παρόντος προγράμματος, για την περίοδο 2002 έως 2006, είναι 32 εκατομμύρια ευρώ.

3. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων των δημοσιονομικών προοπτικών.

Άρθρο 8

1. Για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων από απάτες και άλλες δόλιες χρήσεις, η Επιτροπή δύναται να εκτελεί επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατομ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου⁽²⁾. Εάν απαιτείται, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) διεξάγει έρευνες οι οποίες διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ L 356 της 31.12.1977, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 762/2001 (ΕΕ L 111 της 20.4.2001, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2.

⁽³⁾ ΕΕ L 136 της 31.5.1999, σ. 1.

2. Ο δικαιούχος της επιχορήγησης διαθέτει στην Επιτροπή όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, συμπεριλαμβανομένης της ελεγχθείσας χρηματοοικονομικής κατάστασης, όσον αφορά τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά το έτος επιχορήγησης για πενταετή περίοδο μετά την εκτέλεση της τελευταίας πληρωμής. Ο δικαιούχος της επιχορήγησης μεριμνά, εάν χρειάζεται, ώστε να είναι προσιτά στην Επιτροπή όλα τα δικαιολογητικά που κατέχουν οι εταίροι ή τα μέλη.

Άρθρο 9

1. Η μη επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, όπως αποδεικνύεται από τις υποχρεωτικές εκθέσεις, ενδέχεται να οδηγήσει σε μη επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση, στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, για το επόμενο έτος. Η επανειλημμένη μη επίτευξη των αποτελεσμάτων επί δύο διαδοχικά έτη συνεπάγεται μη επιλεξιμότητα για τα υπόλοιπα έτη του προγράμματος.

2. Εάν η Επιτροπή απευθύνει σε ΜΚΟ ένταλμα εισπραξής λόγω παρατυπιών εκ προθέσεως ή εξ αμελείας ή λόγω απάτης, η εν λόγω οργάνωση αποκλείεται αυτομάτως από κάθε περαιτέρω χρηματοδότηση για τα υπόλοιπα έτη του προγράμματος.

3. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώνει παρατυπίες, διαχειριστικές ατασθαλίες ή απάτη σε σχέση με την επιχορήγηση, μέσω λογιστικών ή επιτόπιων ελέγχων, επιβάλλονται στο δικαιούχο ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις, ανάλογα με τη σοβαρότητα της περίπτωσης (και με δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης):

- α) ακύρωση της επιχορήγησης,
- β) επιβολή προστίμου έως 50 % του ποσού του εντάλματος εισπραξής,
- γ) αποκλεισμός από άλλες δυνατότητες κοινοτικής χρηματοδότησης για τα υπόλοιπα έτη του προγράμματος,
- δ) αποκλεισμός από τους σχετικούς μηχανισμούς διαλόγου της Επιτροπής για τα υπόλοιπα έτη του προγράμματος.

Άρθρο 10

Κατάλογος των δικαιούχων που χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του παρόντος προγράμματος καθώς και των αντιστοίχως διατιθέμενων

ποσών δημοσιεύεται ετησίως στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 11

Η Επιτροπή υποβάλλει στα κράτη μέλη και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έως τις 30 Απριλίου κάθε έτους, έκθεση όσον αφορά την πορεία της παροχής επιχορηγήσεων για το τρέχον έτος και όσον αφορά τα αποτελέσματα των επιχορηγήσεων του παρελθόντος έτους. Η έκθεση αυτή πρέπει να διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή επέλεξε τους δικαιούχους του τρέχοντος έτους. Η Επιτροπή συγκαλεί έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους συνεδρίαση των ενδιαφερομένων για την εξέταση της έκθεσης.

Το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση των στόχων του παρόντος προγράμματος κατά την πρώτη τριετία και, αν χρειάζεται, διατυπώνει προτάσεις για τυχόν προσαρμογές που είναι απαραίτητες ενόψει της συνέχισης ή μη συνέχισης του προγράμματος. Η έκθεση αυτή βασίζεται στις εκθέσεις σχετικά με τις επιδόσεις των δικαιούχων και αξιολογεί, ιδίως, κατά πόσον συμβάλλουν ουσιαστικά στους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 και το παράρτημα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη συνθήκη, αποφασίζουν σχετικά με τη συνέχιση του προγράμματος από την 1η Ιανουαρίου 2007. Πριν από τη διατύπωση σχετικών προτάσεων, η Επιτροπή προβαίνει σε εξωτερική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

Άρθρο 12

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Βρυξέλλες, 1 Μαρτίου 2002.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. DE MIGUEL

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

1. Απόρριψη των αιτήσεων που δεν ανταποκρίνονται στις τεχνικές ή διοικητικές απαιτήσεις υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος δεν είναι επιλέξιμες οι αιτήσεις που δεν είναι πλήρεις ή δεν είναι επαρκώς λεπτομερείς, καθώς και οι αιτήσεις που δεν έχουν συμπληρωθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του εντύπου υποψηφιότητας ή που έχουν υποβληθεί μετά την εκπνοή της επίσημης ανακοινωθείσας προθεσμίας.
2. Απόρριψη των αιτήσεων που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας των άρθρων 2 και 3.
3. Συγκριτική αξιολόγηση των υπολοίπων επιλέξιμων αιτήσεων με βάση τα κάτωθι κριτήρια, που διευκρινίζονται περαιτέρω στο τμήμα Β:
 - α) βαθμός στον οποίο η σχετική αίτηση, και ειδικότερα το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασίας, ανταποκρίνονται στους στόχους του προγράμματος όπως περιγράφονται στο άρθρο 1, και στις προτεραιότητες του προγράμματος, όπως περιγράφονται στο άρθρο 5,
 - β) ποιότητα διαχείρισης και προϊόντων,
 - γ) εμβέλεια, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα.
 Καθένας από τους επιλεγέντες αιτούντες βαθμολογείται συγκριτικά προς τους υπολοίπους.
4. καθορισμός του συνόλου των αιτήσεων που συμμετέχουν στη διαδικασία επιχορήγησης, με επιλογή μόνο όσων έχουν συγκεντρώσει βαθμολογία υψηλότερη των ορίων που θέτει η Επιτροπή.

Β. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ

Οι αιτούντες που επέτυχαν στα πρώτα δύο στάδια που αναφέρονται στο τμήμα Α αξιολογούνται βάσει των ακόλουθων κριτηρίων.

1. Βαθμός στον οποίο η αίτηση ανταποκρίνεται στους στόχους του προγράμματος.

Μεταξύ των αξιολογούμενων χαρακτηριστικών του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένου του προτεινόμενου προγράμματος εργασίας, συγκαταλέγονται:

- α) η συνάφεια ως προς την πολιτική (σε σχέση με το έκτο πρόγραμμα δράσης σχετικά με το περιβάλλον, τη νέα ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, την αειφόρο ανάπτυξη, τη διεύρυνση, τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης με τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, την ανάπτυξη της ευρωμεσογειακής συνεργασίας, την ολοκλήρωση, την ένταξη της διάστασης του φύλου),
- β) η συνάφεια και ο ενδεχόμενος αντίκτυπος της συμμετοχής ως προς τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής για το περιβάλλον,
- γ) η αντιπροσωπευτική ικανότητα όσον αφορά την έκφραση των μελημάτων του κοινού από διάφορες περιοχές της Ευρώπης και όσον αφορά τη διοχέτευση των ιδεών αυτών και των αντιστοίχων προτάσεων για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων,
- δ) η συνάφεια ως προς την ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος και τις δραστηριότητες βελτίωσης των γνώσεων τόσο εν γένει όσο και ως προς τις κοινοτικές πολιτικές στον τομέα του περιβάλλοντος,
- ε) η ικανότητα ανάπτυξης δικτύων μεταξύ οργανώσεων στα κράτη μέλη και στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, ενθάρρυνσης της συνεργασίας με οργανώσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και προσέλκυσης συγχρηματοδοτήσεων από εξωτερικές πηγές.

Για καθένα από τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά εξετάζεται η ικανότητα του αιτούντος να ανταποκριθεί στο ρόλο των συνδεδεμένων ΜΚΟ όπως αναφέρεται στα παραδείγματα του τμήματος Δ.

2. Διαχείριση και ποιότητα προϊόντων

Μεταξύ των αξιολογητέων χαρακτηριστικών συγκαταλέγονται:

- α) η οργανωτική δομή και η επάρκεια σε ό,τι αφορά το προσωπικό και τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων,
- β) η εσωτερική διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι σχέσεις με τα μέλη, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων με σκοπό την εξασφάλιση της συμμετοχής των μελών στην ανάπτυξη πολιτικής και στις δηλώσεις περί του πρακτέου,
- γ) η στρατηγική προσέγγιση, ο προσανατολισμός προς τους στόχους και οι πρακτικές προγραμματισμού,
- δ) η διοίκηση, ο δημοσιονομικός έλεγχος και η δημοσιονομική διαχείριση,
- ε) οι πρακτικές κατάρτισης εκθέσεων (εσωτερικές και εξωτερικές),
- στ) η αυτοαξιολόγηση και ο έλεγχος ποιότητας, η αναδραστική αξιοποίηση της πείρας (μάθηση),
- ζ) η τεχνική/επιστημονική ικανότητα.

3. Εμβέλεια, αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα

Μεταξύ των αξιολογητέων χαρακτηριστικών περιλαμβάνονται:

- α) η γενική προβολή της οργάνωσης και οι δραστηριότητές της,
- β) οι εξωτερικές σχέσεις και η αποτελεσματικότητά (με άλλους φορείς στον τομέα του περιβάλλοντος, όπως τοπικές και περιφερειακές αρχές, βιομηχανία και επιχειρήσεις, ενώσεις καταναλωτών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, άλλες ΜΚΟ και το ευρύ κοινό).

Γ. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η επιχορήγηση υπολογίζεται συναρτήσει των συνολικώς προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών του αιτούντος για το έτος επιχορήγησης, λαμβάνοντας ρητώς υπόψη τις μέσες ελεγχθείσες δαπάνες του κατά τα δύο προηγούμενα έτη, σύμφωνα με τις εξής βασικές αρχές:

1. όταν όλες οι λοιπές παράμετροι έχουν την ίδια τιμή, το ποσό της επιχορήγησης για τις ΜΚΟ με μεγαλύτερο όγκο σχετικών δραστηριοτήτων (όπως αυτό υπολογίζεται από το μέσο ύψος των ελεγχθεισών ετήσιων δαπανών των δύο προηγούμενων ετών και των προβλεπόμενων συνολικώς επιλέξιμων δαπανών για το έτος επιχορήγησης) είναι κανονικά υψηλότερο από τα ποσά της επιχορήγησης για ΜΚΟ με μικρότερο όγκο σχετικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο, η κατανομή θα πραγματοποιείται σε μη γραμμική βάση, με αποτέλεσμα οι δικαιούχοι με μικρότερο όγκο σχετικών δραστηριοτήτων να λαμβάνουν αναλογικά υψηλότερο ποσοστό ενισχύσεων,
2. όταν όλες οι λοιπές παράμετροι έχουν την ίδια τιμή, οι ΜΚΟ των οποίων η συγκριτική βαθμολογία είναι υψηλότερη λαμβάνουν μεγαλύτερα ποσά συγκριτικά πάντοτε προς τους χαμηλότερης βαθμολογίας αιτούντες,
3. όταν μία ΜΚΟ έχει ζητήσει συγκεκριμένο ποσό, για κανένα λόγο δεν επιτρέπεται η παροχή επιχορήγησης υψηλότερης του ποσού αυτού.

Δ. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

1. Όλες οι δαπάνες του δικαιούχου κατά τη διάρκεια του έτους επιχορήγησης θεωρούνται επιλέξιμες εκτός αυτών που αναφέρονται στο σημείο 2. Στις επιλέξιμες δαπάνες συγκαταλέγονται, ως ενδεικτικά παραδείγματα, οι εξής δραστηριότητες:
 - α) συντονισμός και διοχέτευση προς την Επιτροπή πληροφοριών και απόψεων με βάση τα μελήματα και τις γνώμες του ευρύτερου κοινού όσον αφορά νέες και ανακλύπτουσες προοπτικές που δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν ή δεν αντιμετωπίζονται πλήρως σε επίπεδο κράτους μέλους ή σε άλλο κατάλληλο επίπεδο,
 - β) προπαρασκευαστικές εργασίες και έρευνα που απαιτούνται για τη συμμετοχή σε ομάδες εμπειρογνομόνων, σε προπαρασκευαστικές και εκτελεστικές επιτροπές των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, οι οποίες προσφέρουν σημαντικά στοιχεία στις πολιτικές, τα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες της Κοινότητας και αποτελούν το απαραίτητο εξισορροπητικό αντίβαρο προς τα συμφέροντα άλλων παραγόντων που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των ομάδων καταναλωτών,
 - γ) τόνωση των ανταλλαγών απόψεων, προβλημάτων και πιθανών λύσεων όσον αφορά τα περιβαλλοντικά προβλήματα με κοινοτική διάσταση, με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στις δραστηριότητες αυτές δύνανται να περιλαμβάνονται η μεταφορά γνώσης και η εξασφάλιση συνεργιών μέσω δικτύωσης,
 - δ) ευαισθητοποίηση του κοινού και ενίσχυση της γνώσης όσον αφορά τόσο γενικές περιβαλλοντικές πτυχές όσο και την κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική,
 - ε) δημιουργία υποδομής ιδίως για την ενίσχυση της συμμετοχής μικρών ΜΚΟ, νέων δικτύων ΜΚΟ και ΜΚΟ των υποψηφίων προς ένταξη και των βαλκανικών χωρών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
2. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο και οι συμβάσεις που ανατίθενται σε τρίτους και περιλαμβάνουν στοιχεία των κάτωθι κατηγοριών κρίνονται μη επιλέξιμες:
 - α) έξοδα παράστασης και φιλοξενίας, περιττά ή αδικαιολόγητα έξοδα,
 - β) δαπάνες σαφώς εκτός του συμπεφωνημένου προγράμματος εργασίας του δικαιούχου για το έτος επιχορήγησης,
 - γ) εξόφληση χρεών, οφειλόμενων τόκων, μεταφερόμενων ελλειμμάτων,
 - δ) δαπάνες σχετικές με το χρησιμοποιούμενο κεφάλαιο, επενδύσεις ή αποθεματικά για την ενίσχυση των περιουσιακών στοιχείων του δικαιούχου,
 - ε) συμβολές σε είδος,
 - στ) ιδιωτικές δαπάνες,
 - ζ) εγκληματικές/παράνομες δραστηριότητες.